

Oglasi, pripisani itd.
stavljaju i računaju se na temelju
običajnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd.
stavljaju se naputnicom ili polo-
žnicom pošt. štedionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti
ime, prezime i najbližu
poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi,
neka to javi odpravničtvu u
otvorenom pismu, za koji se
na plaću poštarina, ako se iz-
vana napíše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 947-849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krapotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crucata br. 1, II. kl.).

Izlazi svakog četvrtka o
pedne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju
nepodpisani ne tiskaju a
nefunkirani ne primaju.
Predplata sa poštarinom stoji
10 K u obće, } na godinu
5 K za seljake }
ili K 5—, odn. K 250 na
pol godine.

Izvan carvine više poštarina.
Plaća i stavlja se u Puli.

Fejđini broj stoji 10 h., zao-
stali 20 h., koli u Puli, toli
izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Laginja i dr. prije
J. Krapotić i dr. (Via Giulia
br. 1), kamo neka se naslovljuju
sva pisma i predplate.

Knez Hohenlohe ministar predsjednik.

U prvom članku, što smo ga prihvatili prošle godine o izbornoj preinaci, naveli smo kao protivnike te preinake, između ostalih, poljski klub „Kolo“ na carevinskom vieću, napose plemićke članove toga kluba. Nismo tim htjeli reći, da su Poljaci u obće protivnici svake izborne reforme, već da se oni protive onoj ili onakvoj izbornoj reformi, koja bi poremetila njihovo sadašnje posjedovno stanje u Galiciji, a takva je ona što ju je predložio na carevinskom vieću min.-predsjednik Gautsch. Njegova osnova za izbornu promjenu ide u glavnom za tim, da se uvede sveobće, jednako, izravno i tajno izborno pravo, čim se mora poremetiti posjedovno stanje u svih pokrajina i na štetu svih onih naroda, koji su uživali do sada povlastica na temelju postojećeg skrajno nepravednog izbornog reda. Posjedovno bi se stanje bez dvojbe poremetilo u Galiciji na štetu Poljaka a na korist Rusina, čemu se prvi svim silama opiru.

Barun Gautsch upotrebio je bez dvojbe svu svoju diplomatsku vještinu, da predobije Poljake za svoju osnovu, al mu to nije uspjelo, te mu nije preostalo drugo nego, da razpusti državni sabor ili da odstupa. Za prvo nije htio uzeti na sebe veliku odgovornost, te se je odlučio za drugo.

Baruna Gautscha srušili su dakle sa ministarske stolice u prvom redu Poljaci, a s njim je ujedno pao i ministar unutarnjih posala grof Bylandt-Rheidt, koji je bio Poljacima također omražen radi izborne reforme.

Ministarska kriza trajala je ovaj put neobično kratko. Ministar predsjednik barun Gautsch predao je zadnji dan aprila Njeg. Veličanstvu ostavku, a jedan sat iza toga primljen je u audienciju trščanski namjestnik knez Hohenlohe, kojemu je povjeren sastav novoga ministarstva. Knez je Hohenlohe preuzeo predsjedništvo ministarstva i listnicu ministra unutarnjih posala, dočim su svi ostali ministri ostali u službi.

Kako se tvrdi, povjerio je car i kralj novomu ministru predsjedniku zadaću, da nastavi pregovore sa strankama glede izborne reforme i da sklopi s njima kompromis.

U sriedu predao je knez Hohenlohe upravu namjestništva u Trstu namjestničkom podpredsjedniku grofu Schaffgotschu a u četvrtak poslije podne odvezao se je u Beč. U petak priobćio je službeni list „Wiener Zeitung“ vlastoručna pisma Njeg. Veličanstva barunu Gautschu i grofu Bylandtu, kojimi ih diže sa dosadašnje službe, te pismo knezu Hohenlohe, kojim ga imenuje ministrom predsjednikom i povjerava upravu ministarstva unutarnjih posala.

U pismu na baruna Gautscha zahvaljuje se car i kralj izvanredno toplim načinom bivšem svom prvom savjetniku radi njegovog požrtvovnog i nesebičnog djelovanja na korist države i dinastije, izričući osobito njegovu zaslugu, što je nastojao provesti izbornu reformu.

Novi ministar predsjednik započeo je svoje djelovanje još prije nego li bijase

njegovo imenovanje službeno proglašeno. On je stajao u doticaj ponajprije s onom strankom, koja je njegovog predčasnika srušila, a to su Poljaci. Premda nije on dolazio do sada s njima ni u javnom ni u privatnom životu u kakav doticaj, ipak kolovodje poljskog kluba nemaju već sada pravog razloga, da bi mu se izkazali neprijateljski. On će predložiti stalno poljskomu klubu nove uvjete za kompromis, a Poljaci ne mogu biti tako kratkovidni a da ne vide i sami, da se izborna reforma mora provesti. Njih je o tomu bez dvojbe uvjerio i predsjednik poljskoga kluba „Kolo“ grof Dzieduszycki, prema kojemu se je vladar ovih dana izjavio najodlučnije za izbornu reformu. Ovakvo odrešite izjave nije čula iz vladarevih usliju još do sada nijedna odlična osoba, koja je došla k njemu u audienciju. Ovakvo odlučne riječi s najvišeg mjesta ne mogu doista ostati bez dubljeg utiska ni kod Poljaka, pa koliko oni bili protivni izbornoj reformi.

Što se tiče kneza Hohenlohe to je obćenito poznato, da je on odavna iskren prijatelj sveobćeg i jednako izbornog prava. Toga nije on nikomu tajio ni u posljednje vrijeme za njegovog boravka u Trstu. I jedino pod tim uvjetom mogao je on preuzeti ostavštinu svoga predčasnika, čije će ime ostati ubilježeno zlatnim slovima u poviesti austrijskog parlamentarizma.

S raznih strana nameće se pitanje hoće li biti knez Hohenlohe sposoban, da rieši tešku zadaću, radi koje je pao stariji i vještiji državnik. On je do sada dođuše politički novajlija, nu svi, koji ga pobliže poznaju, priznaju mu izvanredne sposobnosti upravnoga činovnika, savjestnoga, nepristranoga i vrlo ljubeznoga muža.

Svuda, gdje god je iza sebe najbolju uspomenu, jer si je zuno svuda steći ljubav podređenih i simpatije pučanstva.

Kod nas u Primorju obnašao je namjestničku čast nepodpune dvie godine i premda je ovo mjesto jedno od najvažnijih i najskakljivijih u čitavoj državi, on je zapustio Trst a da se nije nijednoj političkoj ili narodnoj strani zamjerio, premda nije valjda nijednu ni zadovoljio.

Već tim pokazao je, da imade nesamo neobičnu diplomatsku vještinu, nego također i to, da se brzo upoznaje s ljudmi i odnošaji, pri čem mu osobito pomaže njegova izvanredna susretljivost i priznanost. To su svakako vrline, koje će mu dobro doći, uz vladarevu odlučnu volju, kod riešavanja toli teškog i važnog pitanja, kao što je provedenje sveobćeg i jednako izbornog prava.

Između državnih zastupnika, koji su do sada došli s knezom u doticaj, bio je valjda prvi hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Zaffron, koji je još u Trstu bio primljen od novoga ministra predsjednika.

Dr. Zaffron uvjerava, da je tečajem razgovora učinio na njega ministar-predsjednik vrlo povoljan utisak. Među ostalim izrazio je knez svoje zadovoljstvo nad držanjem južnih Slavena, koji su se odlučno izjavili za izbornu reformu. Uje-

ravao ga nadalje o svojoj sklonosti prema Hrvatima i Slovencem naglasiv, da sada poznaje odnošaje na jugu države i da će prema tomu urediti svoje postupanje.

Novi ministar-predsjednik Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst sin je bivšeg vrhovnog dvorskog meštra careva, kneza Konstantina Hohenlohe, a rodio se je 18. decembra 1863. u Beču, gdje je svršio i nauke. G. 1888. stupio je u službu kod zem. vlade u Solnogradu, a kasnije je došao k namjestništvu u Prag. Velike je simpatije stekao 1894. kao upravitelj kot. poglavarstva u Českim Toplicama. Od 1899. do 1903. službovao je u ministarstvu unutarnjih posala, a 4. aprila 1903. postao je zam. predsjednikom u Bukovini, gdje se je pokazao nepristranim poglavarom. U septembru 1904. imenovan je na mjesto grofa Goëssa trščanskim namjestnikom, pa je i na tom mjestu pokazao mnogo takta i pravičnosti.

+ Kanonik Cvjetko Rubetić.

Zagreb, 7. svibnja 1896.

Usried najvećega veselja koje je lećajem saborski izbor zavladalo cilim hrvatskim narodom naročito pučanstvom prijestolnice svih Hrvata, Zagrebu, izdahnuo je svoju plemenitu dušu jedan od onih, koji je pomagao uzraditi da se je moglo slobodnije birati, koj bi se bio najviše radovala uspjehom izbora i pomagao tomu, i koj bi stalno bio među izabranima naroda: preselio se je na drugi sviet kanonik Cvjetko Rubetić.

Providjen sa svetotajstvi umirućih, preminuo je na sam svoj imendan, dne 4. svibnja u 3/4 s. poslije podne; u doba kad je baš na taj dan bivalo veliko veselje pod njegovim krovom u krugu njegovih milih i dragih od roda i vriednih prijatelja; preminuo je u 65. godini života svoga.

Tko ga je vidio još pred godinu dana, pače i pō godine, teško će mu biti vjerovati, da je umro poslije dulje bolesti Cvjetko Rubetić, muž zdrav, crven kao jabuka, uvijek vesela i prijazna lica. Mnogi se je pred nedugo upravo divio njegovu zdravlju, a sad ga već nejma među živima, sad već počiva u kaptolskoj crkvi.

Cvjetko Rubetić rodio se je u Ivanićgradu dne 28. veljače 1842. Svršiv škole što u rodnom mjestu što u Zagrebu, bio je rođen svećenikom godine 1866. Službovao je samo kratko vrijeme kao kapelan u Sisku i Krapinskih Toplicah, pa je došao kao vjeroučitelj na zagrebačku realku. Na njoj je ostao do godine 1896. Te godine postao je kanonikom stolne crkve.

Bio je izvrstan učitelj i uzgojitelj i ljubezan drug — profesor. Mnogokrojni njegovi učenici i profesori goje najmiliju uspomenu naprama njemu.

Kao kanonik nije bio neposlen, pače jako zaokupljen kao izvjestitelj duhovnoga stola, viećnik ženitbenoga suda, kaptolski dekan i upravitelj obseznih kaptolskih dobara, među njima i Varazdinskih Toplica. Sve njegove drugove kanonike kao i nad-

biskupa najnengodnije je dirnula njegova bolest i preneugodno dirnula vjest o njegovoj smrti.

Kao mnogogodišnji vjeroučitelj napisao je mnogo raznih knjiga za poučavanje vjeronauka.

Nego nije on bio samo uzoran svećenik, vjeroučitelj, kanonik, nego je bio i uzoran domoljub, Hrvat i čovjek.

Ne bez razloga palo je oko izbornika trećega kotlara u Zagrebu na njega kad se je pred devet godina birati zastupnika za sabor. U doba kad je u novinama vladao najveći terorizam, naročito kod izbora, bio je kanonik Cvjetko Rubetić izabran zastupnikom naroda u trećem kotaru glavnoga grada po dva puta. U saboru opravdao je povjerenje izbornika, znajući u svakoj prigodi blago u obliku odlučno u stvari zagovarati protibke hrvatskoga naroda. Što je pošteno za narod mislilo, hvalilo je njegov rad; Khuen pako kao ban rekao je jednom da nebi bio dovolio da Rubetić postane kanonikom kad bi bio znao kakav je domoljub-Hrvat. Khuen i njegovi mazio je Rubetića samo radi njegova domoljublja, prem je Rubetić bio uvijek osobno prizanan sa svakim.

U novije doba, odkad se je i među Hrvatima, obratila osobita pozornost takođerje gospodarskim pitanjem, bio je Rubetić član i odbornik hrvatske poljodjelske banke, koja je već mnogo dobra učinila hrvatskomu narodu, koja među ostalima nasešuje pustlje strane Slavonije sa hrvatskim narodom iz siromašnijih njegovih prijedela.

Od god. 1878. bio je urednik, od 1902. predsjednik „družtva sv. Jeronima“, družtva, koje sa svojimi knjigami i sa svojim „Danicom“ toli blagotvorno po svih pokrajina hrvatske domovine djeluje. Kao urednik a i kao predsjednik nastojao je pribaviti čim boljega štiva osobito za hrvatski poljodjelski stalež. Među knjigami koje je družtvo sv. Jeronima izdalo jest takođerje „Vjekopis Trščanskoga biskupa Jurja Dobrile“. Erzo poslije smrti toga velikoga biskupa Istrana Hrvata napisao je taj njegov Vjekopis Cvjetko Rubetić. Napisao ga je vješto, i nadahnut osobitom ljubavi i za Dobriplom a za cilim hrvatskim narodom u Istri. Ljubav prema tom ogranku hrvatskoga naroda pokazivao je u svakoj prilici i riečju i činom. Bio je osobni prijatelj mnogih poznatih Hrvata Istre a pobratim koliko nam je bar poznato Vjekoslava Spinčića, koj ga je sa svoje strane jako cijenio i ljubio kao rođjenoga brata. Kad bi se sastao s njim ili s kim drugim o svem se je popitivao i za sve se zanimao što se u Istri dogadja. Dao je i sabirao i za „Družtvo“ i za „Djački dom“ u Pazinu i za tamošnje „Djačko podporno družtvo“. Bio je jedan najpoznatijih ličnosti iz banovine u Istri. I koli su ga ljubili Hrvati u banovini, ljubili su ga i oni u Istri. I koliko će mu Hrvati u obće srčuvati trajnu spomen, tako će napose i Hrvati Istre.

Cvjetko Rubetić počeo je ponekle bolovati prije kakvih 7—8 mjeseci. Bolesti kao da nije pravo poznao ni on sam ni

liječnici. U drugoj polovici veljače poslali su ga na oporavak u Opatiju. Svoj posljednji rođjen dan proživio je baš u tom svjetskom ljekilištu. Dobro mu ne bijaše ni taj dan. Pet, šest dana poslije toga vratio se je u Zagreb, putem Rieke, gdje ga je osobito pazilo umirovljeni profesor-vjeroučitelj Mate Marušić. Iz Zagreba paže ni iz svoje kuće nije već izašao. U četvrtak dne 3. svibnja bio je još toliko pri svjesti, da se na hipe mogao razgovarati s nekim prijateljima koji su ga posjetili, i izgovorili. I u onim hipovima bio je mao, prijazan kao uvijek. Sa iskrenim, dobroćudnim smjeskom pozdravio se je i taj dan, posljednji njegova života, također sa svojim pobratimom Vjekoslavom Spinčićem.

U petak dne 4. svibnja, na dan sv. Cvjetka, u 3 $\frac{1}{2}$ po podne preminuo je.

U nedjelju u 4 $\frac{1}{2}$ poslije podne bio mu je spirod. I samo nebo kao da se je obavilo tu uru u turborno ruho i kao da je propalaklo. Naoblacilo se je i zarosilo. To nije zapriječilo a da mu ne dođe na spirod sila svjetline. Zagreb bio je zastupan po svih svojih slojevih u velikom broju. A došlo je prijatelja mu i stovatelja, naročito zastupnika, i iz drugih krajeva: iz Karlovca, Siska, Varaždina, Koprivnice. Bila je zastupana i Istra ne samo po sveučilištnih građanih nego i po zastupnicih naroda Vjekoslava Spinčića i dra. Dinka Trinajstića te načelniku pazinskome dru. Šimi Kureliću.

Sprovd je vodio posvećen biskup Krapac, suučenic blagoga pokojnika uz više kanonika, i mnoštvo svećenika i bogoslova.

Nad rakom progovorio je odluje krasno oprosto slovo profesor Miller, svojedobno drug pokojnikov na realci i zastupnik Stj. Zagorac u ime oporbenih zastupnika.

Mnogim su suze ronile, a svi su mu klicali: Pokoj Ti vječni odabraniče Božji! Tim klicanjem a bolnim srcem razstajemo se s njim i mi i dodajemo: Naužio se raja nebeskoga i molio za hrvatski narod!

Cvjetko Rubetić ostavlja za sobom 87godišnju stariću majku, koja samo uzdiše, što je Bog prije pozvao k sebi obiljubljenoga joj sina nego li nju. Ostavlja nadalje brata sa svakinjom i dvjema kćerkama koji jedna bila je sa stricom od svoje najranije mladosti; te sestru sa kćerkama i sinovi, i nekih njih dječom.

Sve je on volio, a majku dakako nada sve; za sve se je brinuo koliko su mu sile dopuštale.

Kako je čitav hrvatski narod stigla velika nezdoga njegovom smrću, tako je stigla osobito njegovu mnogobrojnu rodbinu. Bog ik kriepio u tolikoj tuzi!

Prigodom žalobne pjevanje sv. mise za blagopokojnoga, koju je uz pratnju pjevao mitrirani opat Budički dne 7. o. m., bila je stolna crkva puna rođjaka, prijatelja i stovatelja Cvjetka Rubetića, pak se je i tu vidjelo koliko je bio ljubljen i stovan.

Saborski izbori.

Zagreb 6. svibnja 1906.

Prvim tračkom slobode iztezli su sa pozorišta javnoga života oni, koji su kroz dva desetljeća držali narod Hrvatske i Slavonije u robstvu, a narod je u svih svojih slojevih oživio. Uz izborni red, koji daje samo dvjema i pō po sto pučanstva pravo glasa, uz obstojnost da su još uvijek na vlasti oni, koji su pomogli držati narod u potištenosti, nit najveći optimiste nisu se mogli nadat onomu uspjehu, koji se je dosegao kod izbora za sabor u netom minula tri dana.

Protivnici vlade, „narodne“ stranke, sustava, dobili su većinu glasova. Izabrano je skoro pet osmina oporbenjaka i tri osmine vladinovača. To što su zajednički, madžarsko-hrvatski ministri, naročito ministar trgovine Košut, dali slobodu izbora svojim podređenima činovnikom u

Hrvatskoj i Slavoniji, bio je prvi udarac za vladinovače. Pošto su zajednički činovnici u Zagrebu obdržavali skupštinu i odlučiti na njoj da će glasovati slobodno, svaki za koga ga je volja i pošto se je Tomassich uzalud potrudio do Budapešte, a da se činovnike prisili glasovati za vladinovače, vidio je da mu nema spasa. Mislio je kandidovati u Zagrebu, u drugom kotaru, gdje ima glas najviše zajedničkih i autonomnih činovnika, al znajući, da neće prodirati ako imadu činovnici slobodu glasa, uztego se je. Vodja vladinovača, Tomassich, bivši hrvatski ministar za ministarovanja Khuen-Hedervary-a, koji je još pred mjesec dana mislio da je sve mogući, uztego se je ne samo od kandidature a Zagrebu, nego također od vodstva vladine stranke, uztegnuo se je s političkoga polja.

Narodna, njegova stranka hvalila je to kao patrioitičko djelo Tomassichevo, a ono se je uztego jer je znao da će propasti; a narodna stranka mislila je da će tim lakše pobjeđivati ako nema u njezinoj sredini omraženoga stupa Khuenovštine Tomassicha.

Ban Pejačević sam preuzeo je vodstvo stranke, tako se je odmah javilo u novine; na mjesto Tomassicha kandidovalo se je prof. dra. Spevca i u drugom kotaru Zagreba i u Ogulinu, gdje je prije mislio kandidovati Tomassich. Mislilo se je, da će se sa Spevcem proći kod tolikih činovnika autonomnih i zajedničkih, jer Spevec nije tako omražen.

U tom drugom kotaru Zagreba koncentrovala se je pozornost Zagrebčana na dan izbora dne 3. svibnja. Izborna dvorana bila je uvijek natalačena. Pred izbornom zgradom bila je sva sila svijeta od početka do konca izbora. Kandidata bila su tri: rečeni Spevec u ime „narodne“ stranke, grof Miroslav Kulmer izvan stranka, ali proti vladi, i odvjetnik Tkalcčić u ime „čistih“, Frankovaca. Kulmer i Tkalcčić bili su cijelo vrijeme u dvorani. Spevca nije bilo. Teško da je i mislio da bi mogao propasti.

Broj glasova za Kulmera sve je više narasao. Dohio ih je 812, Spevec 457, Tkalcčić 72. Izabran bje grof Miroslav Kulmer. Čim je izašao, pozdravilo ga je mnoštvo naroda urnebesnim klicanjima i pratilo ga je sve do njegova stana. Čuto se je ne samo „živio Kulmer“, nego i „živio Kulmer ban hrvatski“, kao da hoće svjetlina reći tko ima biti banom.

Već prije saznalo se je za izbor novinara Peršića u III. izbornom kotaru, opozicionačca Frankovca, kojeg su također njegovi najsrdačnije pozdravili. I u I. kotaru imali su opozionalci prof. dr. Surmin i odv. dr. Frank više glasova nego li vladinovač prof. dr. Pliverić. Nego absolutne većine nije imao nijedan od trojice. Izmed Pliverića i Surmina došlo je do uzeđa izbora. U subotu dne 5. bio je taj izbor obavljen. Surmin dobio je 380 glasova, Pliverić samo 129.

Tako si je Zagreb osvjetlao lice. Izabrani su sami oporbenjaci, čim se je vidilo da se može slobodno glasovati.

Bilo je upravo zanimivo motriti lica Zagrebčana, izbornika i neizbornika. Bilo je kod mnogih kao kod čovjeka kad iz tmine na svjetlo dolazi. Veselo je, prem još skoro ne vjeruje svojim očima. Svačke ruke građana veselilo se je, kao da su verige sa njih pale.

Veselje je još toga dana raslo, kad se je čulo, da je Spevec, taj jedan od stupova vladinovača pao također i u Ogulinu; da se je tiho pred izborom uztego od izbora bivši ministar Kovačević, i taj stup „narodne“ stranke, da je u Bošnjacima, gdje se je ono prije pet godina strjelalo u narod, propao stupić narodne stranke sveuč. profesor Silović proti profesoru realke Purčiću; nadalje da je propao bivši predsjednik sabora Vaso Gjurjević i bivši odjelni predstojnik Šumanović (drugdje pak izabran).

Glavni matadori „narodne“ stranke i Hrvati i Srbi, pali su već prvi dan. Taj dan zadobili su oporbenjaci veći dio mandata, i već taj dan bili su izabrani mnogi vidjeni i dulje poznati oporbenjaci kao Harambašić, Vinković, Gjalski, Magdić. I drugi i treći dan dobro su prošili za oporbenjake, pače treći dan nije izabrano nego par njih vladine stranke. Dvojica vladine stranke Dević i Egersdorfer, stup „narodne“ stranke, nisu našli niti desetorice muzeva koji bi ih kandidovali pak su odstupili.

Izabrano je vladinovača 34, Oporbenjaka u svem 54 i to od hrv. i srpske udružene oporbe 32, od čistih, Frankovaca, 18, izvan stranaka 4.

To po nekih izvještajih, po drugih bila bi 3 vladinovača više. — Mnogim od oporbenjaka priredilo je pučanstvo sjajne i srdačne ovacije, osobito sjajna bila je Ljubi Babiću, izabranom u Petrinji, poznatom pjesniku Gjalskomu; a u Zagrebu grofu Kulmeru i profesoru Surminu. Djaci i građani sakupiv se pred „Kolom“, pod svirkom glazbe, noseć zastave i lampione išli su glavnim ulicama do prof. Surmina i natrag.

Posljedica izbora je ta, da bi vlada morala odmah odstupiti. Kaže se, da će ban Pejačević još kratko vrijeme ostati, a podban Chavrak za nekoliko dana.

Sabor je sazvan već za sriedu 9. svibnja na svečanu sjednicu. — U njemu bit će još zastupana sadanja vlada.

Otvorit će ga najstariji član Riečanin Erazmo Barčić, i voditi ga dok se ne provede izbor stalnoga predsjednika.

Narod je izvojevao pobjedu, pokazav da nije zadovoljan sa sadanjom vladom i sustavom.

Na izabranih zastupnicih, naročito oporbenjaci je sada da učine svoju.

Oporba je u većini. Zadnja svrha je stalno svim jednaka. Način kako da se ju potući je, različit. — Svakeko bi oporba imala složno izabrati predsjedništvo, možebit izabrati delegate u zajednički sabor, i napraviti i razpraviti i prihvatiti izbornu preosnovu na temelju sveobuhva, jednakoga, izravnoga i tajnoga izbornoga prava.

Ovo je doba prolazno, za trajniju nek se izrazi uard sav, bar svi muški, iznad 24 godine, neporočni, pak što dade Bog i sreća junaka.

Feller
Elsa-Fluid

Ovim znakom zaštitni Fellerov
MILJEVNO-ESENČINI FLUID

Njera kašalj, promuklost, živčan bol, kumjavica, bol u vratu, bol u prsnici i sglubovima, umornost, slabost, upala, neudba, grčavičavost, infličenca, glavobolja, 12 malih ili 6 velikih boce K 5-50. — Naručbe plaćati naslovni na E. V. FELLER - STURICA (Hrvatski) Čiču vrg. br. 202

Mnogu su hvale na Fellerovu čistom ESENČINOM FLUIDU. 12 kutija franko K 7-50. Pravog balzama se dobije, ne i već 2 tuceta franko za K 5-50, isti je izvanred kod svih zračućih nevolja. Zagrebi poštom šalje za kašalj 2 boce K 5-50. — Pravo norveško riblje ulje 2 boce franko K 5-50.

Politički pregled.

U Puli, dne 9. maja 1906.

Austro-Ugarska

Sadržaj ručnog pisma Njeg. Veličanstva barunu Gautschu izazvao je u svih parlamentarnih krugovih veliku uzbuđenost. U tom pismu odaje uaimo vladar odlučnu svoju volju glede izborne reforme, te se to s mnogih strana tumači tako, da bi kruna bila voljna izbornu reformu naloziti ili oktroirati, ako bi ju izdala sva parlamentarna sredstva.

Češki ministar zemljak prof. Randa obavijestio je novoga ministra predsjednika brzojavno, da polaže svoju čast, na što ga je ministar zamolio da ostane i nadalje na svojem mjestu, što je ovaj za sada i učinio.

U subotu odpočeli su pregovori vodja stranaka sa ministrom predsjednikom knezom Hohenlohejom. Prvi parlamentarci,

koje je primio, bili su dr. Derschatta, barun Schwegel i dr. Gross.

Ministar predsjednik knez Hohenlohe nastavio je pregovore sa vodjama pojedinih stranaka. Vodja Slovenaca Štisteršić izjavio je iza konferencije, da je na nj učinio povoljan utisak i da se o njegovoj iskrenoj namjeri, da provede izbornu reformu, nesumnjati. Poljski klub stavio je također svoje predloge, ali se pokazao manje intransigentnim, nego prema Gautschu.

Pozvan je u Beč i član slovenske napredne stranke iz Kranjske dr. Ferjančič.

Kako javljaju „Narodni Listy“, pozvano je bilo predsjedništvo češkog kluba, zast. dr. Pacak, dr. Stransky i dr. Kramar k ministru predsjedniku. Zajedno s njima prisustvovao je konferenciji i zast. dr. Herold i dr. Začek.

Sa sigurnošću se govori, da ugarska vlada uporno zahtjeva, neka delegacije budu sazvane za 6. julijsa. Za vrijeme zasjedanja istih, koje će biti u Beču, kako je poznato, austrijski će parlament moći nastaviti svoje sjednice. U ostalom novi austrijski ministar predsjednik Hohenlohe konačno će se o tom sporazumjeti sa ugarskim ministrom predsjednikom dr. om A. Wekerleom.

Sjajni uspjeh izbora za hrvatski sabor u Zagrebu ugodno je iznenadio svakoga prijatelja zakona i slobode. Oporbene stranke stupaju u sabor u takvoj većini, da će biti vlada prisiljena da odstupi. Njezini najbolji članovi ostali su kod izbora u manjini.

Za danas je sazvan kraljevskim ručnim pismom zema'jski sabor u Zagrebu. (Vidi brzojav u primorskim vijestima).

Na tečaj posljednjih izbora u Hrvatskoj upućujemo naše čitatelje na naš dopis iz Zagreba.

Crna Gora.

Kako smo javili u posljednjem broju oduptio se je knez Nikola sa suprugom i nekim članovi svoje obitelji u tudjinu, da ište holestnomu tjelu zdravlje. On se je najprije zaustavio u Beču, gdje ga je posjetio car i kralj Fran Josip. O tom posjetu pišu bečke novine od dne 5. o. mj. Srbija.

U skupštini od 2. o. m. predložio je k. ukaz, kojim se skupština obavještuje o imenovanju nove vlade. Na upit radikala Stanojevića izjavio je ministar-predsjednik Pašić, da s Austro-Ugarskom unaračeni modus vivendi ostaje u krieptosti. Narodnjak Veljković tražio je razjašnjenje glede odnošaja nove vlade prema Englezkoj. Pašić je odgovorio, da vlada još nije prema obnovi diplomatskih odnošaja s Englezkom zauzela nikaakva stanovišta. Veljković je uzvratilo, da se ne bi radi umirovljenja nekolice častnika smio izlagati državni interes opasnosti. Iza toga došlo je do burnih prizora izmedju starih i mladih radikala. Pošto je pročitani upit naprednjaka Novakovića glede istog predmeta, proglašen je ukaz, kojim se skupštinu raspusta, novi izbori odredjuju za 24. junija i nova skupština sazivlje za 8. julijsa.

Bugarska.

Iz Sofije javljaju 5. o. m. Danas je počela parnica proti organu narodne stranke, „Mira“, radi optvore. List je okrivio ministra predsjednika i ministra rata, da su kod nabave naboja god. 1903. primili mita u iznosu od 165:000 franaka. Jedan od glavnih svjedoka poduzetnik Kiselov, izkazao je pod prisegom, da su se pod fingiranim i imenima Charles i Jean razumievale oba spotmenuta ministra. Ovim su izkazom .ba ministra otegočena. Parnica je izazvala najveću senzaciju.

Rusija.

Car je odstupivšemu ministru predsjedniku Witteu upravio pismo, u kojem mu se iskreno zahvaljuje, što je pomagao kod velikoga djela, da ruski podanici mogu učestvovati u zakonodavstvu i da je uzprkos svim zapriekama, koje su mu stavljali revolucionarci, polučio velik uspjeh i izvršio svoju zadaću. Slično je pismo car nastavak u prilogu.

upravo pri njegovu odlasku iz ureda ministru unutarnjih poslova, Durnovu. Kako „Novoje Vremja“ javlja, Wittejev nasljednik, grof Goremykin, proboravio je prošloga petka čielu dan u Carskom selu, te ondje podastro ministarsku listnicu i razložio svoj program. Novi će kabinet stupiti u službu još prije otvorenja dume.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Skupština podružnice »Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru« u Pulj.

Prošle nedjelje držala se ovdje godišnja skupština. Družbine podružnice i to u jednoj dvorani naše škole u Šijani.

Broj prisutnih mogao je svakako mnogo veći biti.

Predsjednik g. dr. Zuccen otvorio je skupštinu, pozdravivši prisutne zgodnim govorom. Zatim je tajnik podružnice g. rav. učitelj Jelusić pročitao izvješće o djelovanju tekom prošle godine, zahvalivši osobito »Dalmatinskom skupu« što je privdano u Pulj plesnu zabavu u korist družbe, a isto tako srdačno zahvalio je ovdješnjim gospodjima i gospodjicama našega roda što su znale za božićno drveće sakupiti znamenitu svotu od preko 1100 kruna.

Zatim je spomenuto ljepi uspjeh što ga je imao sredinom korizme priredjeni koncert u korist družbe.

Blagajnik gosp. Stihović pročitao je stavku po stavku prihoda i razdaha tekom posljednje godine dana. Razabramo iz toga da ova podružnica ima lijep novac od preko 4200 kruna skoro sav uložan na dobitak osim malenkosti (kruna 3174) u bilježnicima družbe.

Skupština je uzela sa zadovoljstvom na znanje izvješće tajnikovo i potvrdila obracun.

Na predlog g. Dr. Laginje potvrđen je dosadašnji odbor podružnice za daljnju godinu dana, i imenovala deset delegata za dojučuću glavnu skupštinu.

Račun prihoda i Rashoda.

1. Prihod.

1. Članarina (rač. matice) . . .	146 28
2. Sabrano u raznim prigodama	428 35
3. Darovi pojedinačno (rač. matice)	258 —
4. Prinosi Istarske Posujilnice	700 —
5. Dobrotvor po dr. Laginji	160 —
6. Sabrano za božićno drveće	1107 99
7. Sabrano za školska izvješća	63 —
8. Čisti prihod plesa priredjenog od Dalmatinskog skupa	370 —
9. Čisti prihod koncerta priredjenog od podružnice	708 —
10. Primljeno za nar. biljeg	22 26
11. Interesi kod Istar. Posujilnice	55 62
Ukupno	4019 50

2. Rashod.

1. Za školske klupe	366 —
2. Za ručne radnje sir. učenicam	28 —
3. Prevoz klupa	24 —
4. Popravak na školi u Vinkuranu	17 36
5. Tisak školskih izvješća	30 —
6. Školske knjige za siromašnu djecu	221 70
7. Narodni biljeg	54 —
8. Darovi za božićno drvo	749 02
9. Čisti prihod	2529 42
Ukupno	4019 50

Imovno stanje:

Stanje god. 1904. . . 1666 86
Čisti prihod 1905. . . 2529 42

Stanje konc. g. 1905. 4196 28 u gotovini i 3174 u bilježnicima

Ukupno 4228 02

Priprave za obćinske izbore u Pulj.

Po zakonu imalo se je obaviti nove obć. izbore za šest čedana nakon raspusta starog zastupstva, nu sudeći po lienh pripravah za te izbore, može se reći, da će proći i šest mjeseca prije nego li budu obavljeni novi izbori. Čini se, da se gospodi upraviteljem ne žuri odviše i da im je ugodno na upraviteljskih stoliceh, jer inače bi se više trsili, da se obave na vrijeme novi izbori i da se zadovolji zakonu.

Promjene u zapovjedništvu domobranske pukovnije u Pulj. Dosadašnji zapovjednik domobranske pukovnije br. 5 u Pulj, pukovnik g. Juraj Kikić bio je umirovljen, te je imenovan novim zapovjednikom ove pukovnije podpukovnik 2. pukovnije tirolskih lovaca gosp. Makso Guilianje.

Začudo se za biskupa Strossmajera. Pišu nam iz Barbanštine: U četvrtak dne 27. aprila držale se svećane zadušnice za blagopokojnoga biskupa J. J. Strossmajera u Sv. Mariji od Zdravlja na Barbanštini. Misu je pontificirao pref. g. Dinko Pindulić uz asistencu Ivana Vinodolac i g. Vjekoslava Viskovićeva.

Tom zgodom sakupila se liepa svota od 52 kruna i to 25 za Družbu sv. C. i M. i 26 za Djačko društvo u Pazinu.

I lanjske godine bile su zadušnice za velikana hrvatskog naroda u Šajanimama na Barbanštini — i dok radošću konstatujemo hvalevredno djelo našeg ovdješnjeg svećenstva — vrlo se ču timo, da se nigdje u Istri ne sjećaju onoga, koji je sve svoje žrtvovao na korist zajedničke nam domovine Hrvatske, onoga, velim, koji je hrvatskomu narodu dao sve uvjete, da se može na svojem domaćem ognjištu dovinuti one kulture, one prosvjete, koju bi morao imati bez njega tražili objijajući pragove tuđih i neprijateljskih nam naroda.

Mi smo to njemu dužni i kao kršćani i kao Hrvati. Kršćanska ljubav traži ljubav. On je bio eminentno katolički biskup i kao takav gledao je na svaki način i zborom i tvorom, da Hrvate prosvjetli, da im skine okove neznanja, da se dovinu one prave slobode, koju je jedino moguće dobiti pod njenom. Christa razpetoga. Poradi toga harnost zahtjeva, da se molimo za njega Svevišnjemu, da mu bude milostiv. I kao Hrvati, činimo jedino svoju svetu dužnost, da se sjećamo bar jednom na godinu onoga, čije je srce gorilo žarom tople ljubavi prema hrvatskom narodu, da se tako sakupljeni oduševimo i da bar donekle nadoknadimo svojim obolom gubitak, što ga je hrvatski narod oćutio njegovom smrću.

Šajninski.

Barbanština za Družbu.

U nedjelju dne 29 aprila, prigodom prve sv. pričesti pri skromnom objedu sakupila se malena svotica za družbu sv. Cirila i Metoda u Šajanimama. Doprinosio-slijedeći: Ivan Vinodolac 2 K, Blaž Glavačina 1 K; Josip Kolić i K, Anton Blažević i K; Jakov Blazević i K, Anton Kolić 20 p, Marko Kolić 40 p, Josip Buljeza 20 p, Pavao Peresa 30 p, Martin Peresa 20 p, Božo Kolić 10 p, Marija Hilba 10 p, Ivan Zigulit 20 p, Ivka Kolić 20 p, Ivan Gletić 10 p, Eufemija Jelenić 10 p, Eufemija Bulić 20 p, Lucija Brenkurit 20 p, Ulika Liverić 20 p, Eufemija Glavaš 20 p, Ana Peresa 44 p, Ivan Bulić 20 p, Jure Kolić 20 p, Ivka Brigić 50 p, Ivan Duplić 20 p, Ivan Blazević 40 p. Ukupno 10 K i 74 para. Evala vrijednim darovateljima i Bog ih poživi!

Krčki kotar:

Glavna skupština Krčkog učiteljskog društva.

U sriedu dne 16. maja o. g. bit će u prostorijama pučke škole u Vrbniku XVI. redovita godišnja glavna skupština »Krčkog učiteljskog društva« uz slijedeći dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika; 2. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine; 3. Izvještaj tajnika-blagajnika; 4. Izbor revizijskog odbora; 5. Teorično predavanje; 6. Praktično predavanje djeci pučke škole; 7. Izbor novog upravnog odbora za trogodište 1906/09; 8. Izbor obraničkog suda; 9. Proračun za god. 1906/07; 10. Odrediti, tko će predavati na budućoj skupštini; 11. Razni prijedlozi. — Početak u 10. sati jutrom.

Opazka: Radi skupnog objeda neka se gg. učesnici izvole prijaviti društvenomu predsjedniku g. Albertu Brozoviću rav. učitelju u Vrbniku barem osam dana prije skupštine.

† Ivanka Hrčić.

Omišalj 1./V. 1906. I opet neumoljiva kosa smrti poseječe granu učiteljstva Ivanku Hrčić Ivanovu iz Dubašnice, u roditeljskoj kući, u najljepjoj dobi od 19 godina života.

Prošloga julska svršila je učiteljsku školu u Dubrovniku, gdje je pustila najbolju uspomenu, jer je bila vrlo učenica, najljubavnija družica i uzor-djevojkica; ali vraćajući se oćanle, donijela je siročica

ljutu boljelicu, kojoj je evo prvog čana Marijina mjeseca podlegla.

Da se dozna kakva je to bila djevojka i koliko je ona u mladenačkom zanosu medj djeticom potištanog nam Hrvatskog naroda postići snovala, trebalo je samo s njom progovoriti. Posjetila sam je par puta oćadk je postelji prikovana bila, i na rubu groba već, ona mene ispituje i tako živo raspravlja o školi, o dječici i o radu medju njima. Koliko se ona radovala proljeću, kad će vremena povoljnija nastati i kad će ona moći medju djecu zaći.

Ja sam je sokotila i tješila, al kad mi već riječ u grlu zape od tuge, gledajući toliko želja na angjeoskom onomu licu, koje želje ispunjene biti neće, okrenem se k prozoru, da ne opazi mojih suza i moje boli. Na sami Uakrs, kad sam je za zadnji put posjetila, prve su joj riječi bile: „Sad mi je puno bolje“. Vidjela sam, da se kruto vara i iza kratkog posjeta za zadnji put stisnem joj oćajenu desnicu i udaljim se rastrganim sreem.

Danas mi, Ivanko draga, na odru ležiš i ispunjene su evo sve tvoje osnovne, sve tvoje vruće želje!

Marija svibanjka Kraljica uzela te s ovoga svijeta i pvela te u domovinu rajsku, gdje prestaje bol i tuga.

Kad ti, Ivanko draga, nije bilo dano, da svoje mlade sile na korist potištanog nam naroda uložiš, jer si milija Bogu bita, moli, ah moli u rajskom veselju za hrvatski narod, a napose za sirotinju u Istri.

Lahka ti domaća gruda i vječni pokoj! Pokojnica ostavlja od tuge slomljenu majku, neutješivog oća i teško oćalošćene petero braće.

Mjesto kite cvijeća na odar pokojnice pošl. doznačnicom šaljem 3 K za Družbu sv. C. i M. u Istri. *Jelka Radićov,* učiteljica.

Voloski kotar:

Još o blagoslova zgrade kot. poglavarstva u Voloskom. Iz Voloskoga pišu nam: Dne 24. pr. mj., objavljen je blagoslov nove liepe i velike zgrade za c. k. kotarsko poglavarstvo u Voloskom.

Zgradu je u ime vlade preuzeo od gradjenog društva kranjskoga osobno tadanji još c. k. namjestnik knez Hohenlohe, sadanji c. k. ministar-predsjednik Predajuć zgradu od svoje strane upravitelju ovoga c. k. kotarskoga glavarstva gosp. baronu Schmidtu, izrekao je g. namjestnik pred sakupljenimi državnimi činovnici c. k. kotarskoga glavarstva i ostalih ovdješnjih svih oblastih, gosp biskupom dr. Naglomu i svećenicima Voloskoga i Opatije te liepiu brojem naših obćinskih zastupnika sa načelnikom, odaslanstvi obćinah Kaslva, Vepnica i Lovrana i mnogobrojnim ostalimi gostovi iz Voloskoga i Opatije, liep govor, kojim je preporučio sakupljenim državnim činovnikom, koji će imati u ovoj zgradi uredovati, da vrše zdušno i savjestno svoju službu i to nesamo sa zakonom u ruci nego i sa pravim čuvstvom srca, da nastoje da svatko, bio velik ili malen, bogat ili siromah, u ovoj zgradi bude mogao nesamo tražiti nego i naći svoje pravo i to svatko u svojem materinskom jeziku.

Prisutni su pomno slušali liepe riječi g. namjestnika a na koncu popratili iste sa živahnimi klici »Živio«.

Gosp. baron Schmidt se je zatim zahvalio gosp. namjestniku i u njemačkom, hrvatskom i talijanskom jeziku zamolio prisutnog voloskog župnika mons. Zamlića da izvoli blagosloviti zgradu — čemu se je gospodin župnik, nakon kratkog govora odazvao i poškropio blagoslovljenom vodom te blagoslovio sve prostorije one liepe i velike zgrade, dakako u hrvatskom jeziku.

Nakon ovog svetog obreda, pogostio je gosp. baron Schmidt prisutne hladnom jelom i šampanjcem pri čemu je gosp. namjestnik izgovorio napitnicu Njegovom Velicanstvu, kojemu se ovaj liepi kraj

imade zahvaliti za ovako liepu uredsku zgradu, zaključiv svoje riječi sa »Hoch«, »Živio« i »Erviva«, kojemu su se pokliku svi prisutni gromko odazvali.

Pošto je sada knez Hohenlohe ostavio svoje mjesto c. k. namjestnika u Trstu za preuzeti ministarsko predsjedništvo u Beču, vrijedno je spomenuti njegove goraje znamenite riječi, kakvih do sada nismo bili naučni slušati od ovako visokih predstavnika oblasti — pa se možemo ponozdano nadati da će Njegova Prejasnost knez Hohenlohe po ovakvih načelih vladati i u Beču na izvoru sve državne vlasti.

Učiteljsko društvo kotara Volosko obdržavalo je svojedobno najavlvenu XIII. i posljednju glavnu skupštinu dne 17. aprila teke god. u Miholićima. Zborovalo se je u narodnome domu, koji nam je tamošnja slavna čitaonica besplatno ustupila na raspolaganje, zato se ču timo doznimo, da se i ovim putem slavnom Odboru njenu najljepše zahvalimo. Pozdravljamo pako ponovno gg. gostove, koja su nas tom prigodom svojim posjetom počastila, gg. predsjednik Čitaonice A. Grčić, tajnik D. Spinić, te gosp. pomorski kapetan I. Fiamin iz Opatije; gosp. dekanu kastavskom vlt. A. Eilneru i Narodnoj Prosvjeti odždravljamo na brzojavnim pozdravima, a gosp. bervečkomu župniku veleč. R. Jelusić na poručenom pozdravu, kao što i načelniku Kastavskom gosp. K. Jelusić, koji zaprečen teškom bolešti, nije mogao, kao što je želio, a i svakoga puta do sada to činio, da je prisustvovao, kadgod se je koja naša skupština vršila u području njegove obćine. Udijelio mu Sve-mogući, želimo mu svi, toli žudjeno zdravlje!

Narodnu Prosvjetu zastupao je odaslanik drug u Bernu Frau Barbalčić.

Glavna točka programa skupštine bila je; raspust društva i pristup učit. društvu »Narodna Prosvjeta« u Pazinu. Utjecalo je u raspravu više članova, proti predlogu nitko, jedino nekoje formalnosti, ali svi smo nasokoro složao i jednoglasno zaključili raspust našega društva i pristup Narodnoj Prosvjeti.

Odaslanik N. Prosvjete pozdravio je taj naš zaključak srdačnim i zanosnim riječima, lice mu je sjalo od veselja vidiv tako ustvarene davne želje braće s onkraj Učke.

Imamo još samo da odlučimo o visku u društvenoj blagajni, gotovine 34 kruna, koje po pravilima, u slučaju prestanka društva pripadaju polovicom Družbi sv. Cirila i Metoda i Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri. Novac, na svakoga 17 kruna izručen je: za Družbu drugu A. Rajčić u Opatiji, a za Bratovšćinu B. Jurinčić u Kaslva za njegovo opredjeljenje.

Svi učesnici skupštine ostadoše na skupnom objedu pri kome zaredaše zdravice, kako već obićno u takvim prigodama. Spomenuti čemo samo govore drugoga Barbalčića i g. kapetana Fiamina, radi osobitoga dojma, što ga ostaviše u nama. Vrijedni drug Barbalčić govorio je pjesničkim zanosom; njegove riječi ognjevahu nam srca — dizahu naše duše u vedrije, idalne visine. . . Slušajući pako zatim imprivizovani govor gosp. Fiamina, pun žilave enerģije i ognjevita domoljublja, bilo nam je pri duši, kao da stoji pred nama muž iz ilirskoga doba. Njegove riječi djelovahu neodoljivom snagom. Svi se oćutismo jačima.

Treba samo, da se češće sastajemo, da se uzajamno bodrimo i čeličimo, pa će iz mnce iskricke, što niemo linja u srcima našim, sinuti žarki plameni; zasjati će jaka čudotvorna vatra iz sitne iskricke, koja bi inače bezleć utrnula pod hladnim pepelom svakdašnjega života.

Ovo dvoje posljednje iz riječi bivšega nam predsjednika druga Ante Dukić uz pokliki: Samo napred!

Budući javni sastanak u Jelsanah. Političko društvo za Hrvate i Slovence Istre sazvalo je za nedelju dne 13. o. mj. javni sastanak u Jelsane, gdje će zastupnik

onog kotara g. Matko Mandić izvestiti o izbornoj reformi.

Sastanak je, uređen u 3 sata poslije podne a obdržavati će se u prostorijah gostione gdje udove J. Iskra br. 71.

Preporučamo obćinarom Jelšanskim i onim susjednih obćina, da pohrle mnogobrojno na taj sastanak, pa da i tim pokažu, kako se naš narod u Istri živo zanima za provedenje obćeg, jednakog, izravnog i tajnog izbornog prava.

Javni sastanak u Podgradu. U nedjelju, u jutro obdržavan je u prostorijah „Narodnog doma“ u Podgradu javni sastanak, sazvan od političkih društva za Hrvate i Slovence Istre, na kojem je govorio zastupnik onog kotara gosp. Matko Mandić.

Prostrana dvorana „Narodnog Doma“ bijaše dupkom puna slušatelja iz one i susjednih obćina, među kojima bijaše skoro sva mjestna inteligencija. Nešto obćinstva bijaše u predsoblju i na dvorištu, jer nemogose više u dvoranu.

U uređeni sat (11 sati prije podne) otvori sastanak povjerenik političkog društva, mjestni trgovac i bivši zastupnik i načelnik g. Slavoj Jenko, koji pozdravi sakupljeno obćinstvo, predstavi i pozdravi zastupnika Mandića, koga prisutni živahno pozdraviše, i konačno predloži za predsjednika dječnog starinu g. Antuna Rogaća župnika-dekana i počasnog kanonika iz Hrušića. Ovaj burno pozdravljen, progovori obćinstvu o važnosti izbora u obće, napose o važnosti izbora za carevinsko vieće i o važnosti predstojeće promjene izbornog reda ili izborne reforme; pozdravi zastupnika onoga kotara, koji je amo došao, da izvesti o tom važnom predmetu te mu podijeli rječ.

Zast. Mandić zahvali se na prijaznom pozdravu gg. predgovornika i sakupljenog obćinstva, kojemu izruči srdačne pozdrave svoga druga i prijatelja državnog i zemaljskog zastupnika g. profesora Spinčića, koji nemože prisustvovati ovom sastanku, jer ga drži zastupnička dužnost u Beču, gdje se vode sada dogovori i pregovori između strana i između novog ministra predsjednika baš radi izborne reforme.

Zatim je govornik u poduljem govoru razlumačio što je ustav, što je carevinsko vieće, a što zemaljski sabor, kako se vrše izbori za obćinu, zemaljski sabor i državni sabor; kakva je vladina osnova za promjenu izbornog reda, što je obće jednako, izravno i tajno izborno pravo, koji su mu prijatelji a koji neprijatelji i konačno proćita i preporuča resoluciju, koja bijaše prihvaćena, na posljednjem javnom sastanku u Kastvu.

Resoluciju tu dade predsjednik na glasovanje, te bi uz burno odobravanje jednoglasno prihvaćena.

Na upit predsjednika, da li ima koji od prisutnih kakav predlog ili kakvu želju, oglasio se je Andrija Grlj iz Studene Gore, koji preporuča zastupniku, da bi se zauzeo za gradnju potrebite ceste Starad — Studena gora itd. a Hrvatini za to, da se nebi sumski zakon u onih stranah onako strogo provodjao.

Zast. Mandić obećao je zauzeti se u Trstu za jedno i drugo kod odnosnih oblasti.

O prestrogom i neusmiljenom provodjanju šumskog zakona progovorio je za tim i g. Slavoj Jenko, koji je među ostalim kazao, da je narod morao prošle zime, sjeći voćke za gorivo a da nepogine od zime. I njemu je zastupnik obećao zauzeti se koliko mu bude iole moguće, a da se narodu odpomogne.

Pošto se nije nitko više za rječ oglasio, predsjednik se zahvali prisutnim na ozbiljnom i uzornom njihovom vladanju, zahvali se zastupniku na poučnom govoru, i konačno preporuča obćinstvu, da bi se i u buduće onako živo i oduševljeno zauzimalo za sve javne poslove, te zaključa sastanak, na što mu obćinstvo odvrati živahnim odobravanjem i pjeskanjem.

„Sokol“ — Volosko-Opatija.

Pošto se nije sabrao na izvanrednoj glavnoj skupštini dne x. t. mj. u Mihotićima u uređeni sat dovoljan broj članova, upravno vieće uriče drugu izvanrednu glav. skupštinu sa istim dnevnim redom za 19. svibnja u 8 sati na večer u prostorijama „Narodnog Doma“ u Voloskom, na kojoj će se pravovaljano zaključivati s kojim god mu drago brojem prisutnih članova, koji će odlučivati nadpolovičnom većinom (§ 12. dr. prav.) Umoļjavaju se članovi da donesu sobom iskaznice.

U nedjelju 13. maja t. g. priredjuje društvo za sve svoje članovo izlet u svećanoj odori u Kastav, gdje će se izvajati različite igre. Polazak iz Voloskoga u 2 sata po podne, a povratak iz Kastva u 8 sati na večer. U slučaju nepovoljnog vremena izlet će se držati sljedeće, nedjelje 20. svibnja u isto doba.

Talijanska pobožnost u Lovranu. Pod ovim naslovom priobćuje ovdrašnji naš čestiti drug „Omnibus“ sljedeću viest:

„Piskaralo židovskog „Piccolo“ u svojoj talijanskoj pobožnosti vrlo se zabrinuo za vjersko čuvstvo lovranskog puka. U svojem posljednjem dopisuću bunca o hrvatskoj mahnitosti župeupravitelja u Lovranu, što se ovaj usudio krsiti u hrvatskom jeziku. Grozi se da će „Nostra Laurana“, koju župeupravitelj kao i ciele puk nazivlje Lovran, ako biskup Nagl ne poući ovog talijanočdera o „nihilinnovetur“, slediti primjer „patriotične“ Nerezine i prosvjedovati u Rimu — ne kaže da li u Kvirinalu ili Valikanu — radi ovog postupka.

Slobodno „patriotičnom“ (čitaj: talijanskom nespašenom) municipiju od „Laurane“ da prosvjeduje i svjetujemo mu da će još bolje i ljepše prosvjedovati ako u svom talijanskom patriotizmu naručii iz matere zemlje par bomba, te ih u svom opravdanom gnjevu baci među . . . usjane talijanske glave lovranskih poprdila“.

Ovomu dodajemo mi, koji poznajemo u dušu sve lovranske poprdile, da su nekoi između njih samo na oko ultraradikalni ili kako ih se krsiti, nespašenci, da je to njihovo ponašanje samo pepel u oči preko učkarskoj talijanskoj gospodi, da su oni samo iz prkosu i obiesti proti hrvatskoj liturgiji ili obredam u crkvi i da su oni tako dobri austrijanci, da će jedan po jedan od njih na sva usta vikati: živila Austrija! samo da im se objesi stogod blistavog na junačka prsa. „Il tempo è galantuomo!“

Pazinski kotar:

Zadušnice za blagopokojnoga kanonika Cvjetka Rubetića, osobitog prijatelja naše ućee se mladeži, obdržavale su se u Pazinu dne 6. tek. m. uz sudjelovanje ciele gimnazije i ondješnjih rodoljuba

Zabava Hrvat. Čitaone u Pazinu. Pisu nam iz Pazina: Hvala nastojanju nekoih članova zabavnog odbora naše Čitaone imali smo i opet jednu liepu zabavu dne 21. aprila t. g. Ta je zabava ispala na obće zadovoljstvo, jer je bila dobro posjećena, i jer su sve točke programa bile dobro izvedene.

Kod te nas je zabave počastio svojim posjetom gosp. dr. Laginja, naš obljubljeni starina, sa svojim kćerkama i gospodinom Lackom Križem. Srdaćna im hvala! Akoprem je vrijeme za pripravu ove zabave bilo vrlo kratko, ipak je program bio izveden prilićno dobro. Od svih pak toćka najljepše je uspjela 5. „Dalmatinski šajkaš“, dvopjev uz pratnju glasovira. Pjevaći gg. Stihović iz Pule i Mrevlje iz Pazina dobro su nam poznati te ne bismo imali što da nadodamo dosadašnjem sudu o njihovom pjevanju. Dosta je ako kažemo, da su i ovaj put pjevali tako precizno, da su se obćinstvu najbolje dopali i zato na obći zahtjev komad opetovali. Pošto ih je na glasoviru pratila dražestna gospodjica kćerka našeg Laginje, te obćinstvo željelo i nju samu ćuti, a ona se obćenitoj želji rado

odazvala odigravši na glasoviru Varijacija ljubavne pjesmice „Na te mislim“. Premda je taj komad po svojoj kompoziciji veoma težak i kompliciran, gospodjica ga je odigrala s tolikom vještinom i lakoćom, da je obćinstvo stajalo kao elektrizirano pod dojmom njezina udaranja. Ne treba ni spomenuti, da odobravanju nebijaše ni kraja ni kćunca.

Isto tako moramo pohvaliti gospodjicu Havel, učiteljicu iz Roća, koja je odpjevala 2 mile slovenske pjesme („Nezakonska mati“ i „Pogled u nedolžno oko“) praćena na glasoviru od gospodje Gizele Ivancić. Akoprem je spomenuta za prvi put stupila na našu pozornicu i akoprem je samo 2 pokusa imala uz pratnju glasovira, ona se je divno iskazala svojim inilim i ogodnuta glasom te se nadamo, da će nam još više puta priustiliti takav užitak.

Pjevaćki je zbor, i ako nepodpun, odpjevao prilićno dobro pjesme „Sirotu“ i „Pod oknom“, osobito prvu, u kojoj smo prvi put imali priliku ćuti gospodjicu Faračić sa svojim liepim altom. Nadamo se da će nam i ona u buduće stogod a-solo odpjevati.

I tamburaški zbor odigrao je prilićno dobro svoje komade, akoprem i on nepodpun i bez stalnog-zborovodje.

Zadnja toćka programa: „Bengalski ligar“, šaljiva igra u 1 ćinu, pobudila je dosta smjeha, a osobito gosp. Baćić sa svojim dobro poznatim predstavljatćkim umjećem. Vjesto odigraše svoje uloge i ostali predstavljatći: gospodjice M. Wrischer i M. Pilat te gospodin B. Morogović.

Posebna hvala ide gospodjicu Wrischer, učiteljicu u Sv. Petru u Šumi, koja ne žali truda da našoj Čitaoni u svakoj prigodi pomogne.

Zaključujuć ovaj izvještaj pozivam Čitaonu da nam i u buduće ovakovih zabava priredi.

Glavna skupština „Hrv. Čitaone“ u Pazinu.

„Hrvatska Čitaona“ u Pazinu obdržavati će u smislu § 16. društvenih Pravila svoju glavnu skupštinu u četvrtak, dne 17. svibnja t. g. u 4 sata poslije podne u dvoranu „Narodnog Doma“ u Pazinu. Dnevni red: 1) Izvještaj upravnog odbora; 2) Izvještaj nadzornog odbora; 3) Izbor novog upravnog odbora; 4) Izbor novog nadzornog odbora; 5) Eventualija.

Svećano otvorenje Hrvatske Čitaone u Žminju.

Pisu nam iz Žminja: Dne 24 o. mj. na blagdan Uzasaća Gospodinova bit će ovdje svećano otvorenje novoustrojene Hrvatske Čitaone. Posebni raspored svećanosti objavit će se posebnim pozivima i u novinama u pravo vrijeme.

Tamošnjii rodoljubi se već sada živo pripravljaju za tu svećanost, za koju žele da to bude obće narodna slava, te pozivlju naše prvake i sve rodoljube širom ciele Istre, da dodju na ovu slavu, da time obodre i potaknu naš puk na ustrajnost u borbi za naša sveta narodna prava. Bratska rječ i pomoć bit će velika ućeha scima našim, a na osvješćenje zavedenih i slepih.

Iz Boljuanske obćine. Boljun 7 maja: Boljuanska podružica „družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru obdržavati će dne 20. t. mj. svoju glavnu skupštinu na Boljuanskom polju u kući g. Jakova Buretića u 4 sata poslije podne. Dnevni red: 1) Pozdrav predsjednika; 2) Čitanje zapisnika; 3) Izvješće tajnika; 4) Izvješće blagajnika; 5) Izbor odbora; 6) Izbor delegata za „družbinu“ glavnu skupštinu; 7) Razne.

Poslije skupštine bit će zabava i deklamovanje, predstava i ples.

Pozivlje se sve okolno rodoljubno općinstvo na prisustvovanje!

Odbor.

Ovog proljeća već dvaput nas oštrbila tuća. Prviput kad je trs imao pupoljke, a sada kad su se pojavili grozdčići eto opet toga bića. Bilo je ovaj put bijelo po zemlji, kao da je snijeg pao. Škoda još nije toliko velika ali bojazan nas ćini, da se za ovu godinu bojimo za naš prirod.

Već nekoliko tjeđana mjere na oštrvu zasnovanu cestu Boljun-Lupoglava. Ovaj put valja da se ćnitivno to riješiti, jer

su liveliranjem gotovi. Zajedno sada će i profilirati i piketirati. Iza toga doći će sastavljanje troškovnika, a onda novci. Šteta samo to, da neće već ovo zastupstvo moći prisustvovati blagoslovu te nove ceste. Vidjet ćemo i tu korisnu cestu, ako budemo živi!

Za gospodare.

Odbor gospodarskog društva u Pazinu nam javlja, da je isto društvo nabavilo gospodarskih potrebstina za svoje članove i to sumpor Albani-Pesaro najfinije vrsti, modru galicu i štrcaljke Vermorel prave. Roba je već prispjela, te se odaje članovima uz jeftinu cieniu.

Porečki kotar:

Obćinskim načelnikom u Čit'anovi bio je ponovno izabran g. Andrija Davanzo, posjednik i zemaljski zastupnik.

Mjesto tehničara. Kod zemaljskog ureda u Poreću imade se popuniti mjesto tehničara na dvie godine. Molitelji valja da dokažu, da su svršili višu obrtniće školu i da imadu potrebito tehniće znanje.

Molitelji treba da u molbi navedu sami uvjete, pod kojimi bi stupili u tu službu. Molbe treba poslati zemaljskomu odboru u Poreću do dne 15. maja o. g.

Izvoz vina iz Poreća.

Tekom mjeseca aprila ove godine izvezlo se iz Poreća 4587 hl vina i to: za Trst 2220, Pulu 92790 i Rieku 144510 hl. U istom mjesecu prošle godine izvezlo se 430220 hl i to: u Trst 240730 hl, u Pulu 60080 i na Rieku 130010 hl. — Od godine 1896. do kćunca 1905. izvezlo se iz Poreća ukupno 388.52574 hl, a najviše godine 1902., to jest 99.42002 hl. Ako se hektolitru vina računa popriećno 30 K, to se je tekom zadnjih 10 godina izvezlo iz Poreća vina za 17 milijuna 655.77220 kruna.

Koparski kotar:

Nadravnateljem mućke kaznionice u Koprnu bio je imenovan dosadašnji ravnatelj mućke kaznionice u Subenu g. Viktor Wenedikter.

Znatiljelnii smo, da li pozna novi g. nadravnatelj i hrvatski ili Slovenski jezik — bez ćega nebi mogao vršiti svoje tećke i važne dućnosti.

Prosvjed proti načelniku. U Piranu provedeni su prošloga ćedna obćinski izbori. U III. tjelu kandidirao je sadašnji načelnik dr. Fragićomiro. Proti njemu ustalo je tamošnje talijansko katolićko društvo kao proti liberalcu. Naćelnik je bio doduše izabran, ali je dobio 71 glas manje nego li njegovi drugovi. U ostalih dvieh tjelih bio je izbor vrlo mljatan. Tako je u prvom tjelu glasovalo od 103 izbornika samo njih 45.

Franina i Jurina.

Fr. Mošćenikii Zvanić da bi volel, da j' više talijanskih lego našeh deputati va Beće.

Jur. Dragi ti on nezna ni sam ću bi volel at nevoiel.

Fr. Ma da j' i on podpisal nekakovu šupljiku za to.

Jur. Namor je, ma ni on brižan kriv ni kolikr ti al jas.

Fr. Brižan ćovćek!

Jur. Ća se pust za nos peljat od lujega od sebe.

Razgovor medju Stipom i Matom na časti na Spitaljač pod Svetim Ivanom od Šterca.

Mate. Dobro jutro Stipe!

Stipe. Bog ti daj dobro jutro pobratime moj!

Mate. Odkuda to greš tako naglo?

Stipe. Bia sam u Baderni radi nikoga posla.

Mate. Posidimo se malo, čemo tabakati jenu prežu.

Stipe. Ala dakle dajmo.

Mate. Ja znaš, sam bia do Cvitani, vodila sam si sina u školu, jer je nekoliko dana, da mi neće rada hoditi u školu kako i prije.

Stipe. Ča u „Leginu“ školu ti pošiljaš sina?

Mate. Ja da, ča ti ne biš svoga u nju sla?

Stipe. Uh! Volja bih ga u jamu pod Sv. Ivan hititi, nego ga u „Leginu“ školu slati.

Mate. A zašto ne? ter naši Talijani govore: neka gredu dica u školu, te se pur ništo naučiti.

Stipe. Uuu! Ja sam ti i prije već rekla, da bih volja moga u jamu hititi, nego ga u „Leginu“ školu slati. Tamo bi mi dite postalo šarenjak, pak sočališta, pak framažun. Kako šarenjak mrazilo bi svoj jezik i svoje materino mlako. Kako framažun izdalo bi svoj materinski jezik, svoj narod, svoju domovinu, svoju viru i Boga. Ter znaš i ti, da su Višnjanski framažuni, pred malo vremena sprikidali sliku Majke Božje i Propelo raktukli sve na male mrvice. — Čovik, koji ne ljubi svoj materinski jezik, svoj narod, svoju viru, svoju domovinu, cesara i Boga, on će ti učiniti svako zlo delo na svitu, jer ne misli, da ga Bog vidi i po noći kad je najveća tmina, a žandar ne more stati uvik s puškom nad njim.

Mate. To je prava istina. — Meni se vidi, da bih i ja se učinia sočališta, kad bi oni poštovali svoj materinski jezik, svoj narod, viru i Boga.

Stipe. A moood; ma i zato je govorila glasoviti Bismark, da on voli, da soldat nezna ni sliti ni pisati, nego da je bezvirac. Ako nezna sliti ni pisati, ipak more biti viran i hrabar soldat, ako je bezvirac, to se od njega ne more čekati.

Mate. Naši protivnici videći, da se naš narod budi, pak su počeli sjati bezvirstvo medju nama, da nas pomute i pozivniče, da moru s nama vladati kako i prvašnja vremena; ali dokle medju nama vlada sloga i ljubav, toga oni ne postignu.

Stipe. I ja mislim tako.

Mate. Vidiš, i ja sam već izgubila kuraj slat moga sina u „Leginu“ školu u Cvitane.

Stipe. Pravo imas, naši protivnici postavili su onu školu, samo da se naša dica iznarode i iznevire svomu jeziku i svomu narodu, da nas moru raztrovati i razrovali.

Mate. Ma i meni se čini, da dica se ne te ništar dobroga ni pametnoga naučiti, kad su na pol divlja, a vrh toga i sam se meštar čudno vlada prama našim ljudem.

Stipe. Za ti pravo reći, ja sam izgubila povirovanje u njega, zašto ga nikad ne vidim poli maše, ni samoga ni svojom famejom, a jedan učitelj mora biti u svemu na izgled, jer znaš, da za glavom gredu repi.

Mate. Kad je tomu tak, ja ću poiti od sela do sela, iz hiže u hižu razgovarati naše roditelje, neka ne šalju svoju dicitu u „Leginu“ školu.

Stipe. To će biti još najbolje. Bog brate!

Razne primorske vesti.

Otvorenje sabora u Zagrebu.
Jučer posle podne primili smo ovu brzojavku: Zagreb, 9. Danas je otvoren sabor na najsvetacnijoj način. Galerije su natpane odličnim občinstvom, a osobito go-pojineka galerija. Kod dolaska zastup-

nika u sabornicu, gospodje obasipaju cviećem zast. Barčić, koji po starosti pred-sjeđa saborovanju, i druge oporbice za-stupnike. Kod prozivanja imena oporbenih zastupnika, svakomu oduševljeno kliču: Živio! Oduševljenje naroda u sabornici podsjeca na zborovanje za vrijeme narod-ne dinastije. Imena magjarona narod pre-zirno oslovjuje. Kad se prozvalo ime Khuen, nastalo zaglušno »percat«, koje-mu nije bilo ni kraja ni konca. Pri do-lazku bana u sabornicu, oporba kliče: Živio kralj! Pred sabornicom, na trgu sv. Marka, prepuno občinstva, koje oduševljeno kliče oporbenim zastupnicima i Hrvatskoj, a vojnička glazba igra »Ljepa naša domovina« i »Još Hrvatska ni propala«. Oduševljenje u narodu neopisivo, a Zagreb izgleda u slavi cijelog hrvatskog naroda. Prvaci opozicije i ostali domo-ljubi očekuju s uvjerenjem složno djelo-vanje oboje oporbe. Vladina stranka ras-klimana.

Za počastiti uspomenu blagopo-kojnoga kanonika Cvjetka Rubčića
darovali su: — Sveuč. prof. dr. Belaj K 20, Sveuč. profesor dr. Bauer K 20, Milan pl. Kiepac K 20, Sveuč. prof. dr. Ivan Bujanović K 25, Profesorski zbor djako-vackoga sjeminišta K 30, Učitelj obrtne škole Fr. Maldini K 5, Prebendar Stjepan Koreniti K 20, Župnik Stjepan Zagorac K 20, Profesor Vjekoslav Spinčić K 50, dr. Dinko Trinajstić K 20, dr. Šime Kurelić K 20, i to pola Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru i pola Dječkom podpor-nom društvu u Pazinu.

Tko će biti buduć namjestnik u Trstu? Tim pitanjem razbijaju si glavu neki izvanjski i domaći novinari, a na to pitanje teško je već sada odgovoriti.

Bivši namjestnik g. knez Hohenlohe kazao je dielec se sa svojim činovništvom, da polaze mirne duše političku upravu Primorja u ruke svoga zamjenika, nam-jestničkog podpredsjednika i dvorskog savjetnika g. grofa Andrije Schaffgotscha, jer ga riese sva svojstva odličnog uprav-nika. Tim je dao najbolju svjedočbu svomu zamjeniku haš on, koji će imati prvu rieč kao ministar predsjednik i upra-vitelj ministarstva unutarnjih posala, kod budućeg imenovanja c. k. namjestnika za Primorje.

Nu trčanski su listovi izvjestili, da je knez Hohenlohe prigodom svog odlaska na trčanskom kolodvoru doviknuo ob-činstvu »do viđova u Trstu«, što bi imalo značiti, da se on kani povratiti u Trst ili da si je pridržao mjesto namjestnika u Primorju.

Jednomu trčanskomu listu pišu iz Beča kao stalno, da će postati namjest-nikom u Trstu dvorski savjetnik i visoki činovnik u ministarstvu unutarnjih posala g. Simonelli, za koga se je toliko govorilo i pisalo, da će doći u Trst za namjestnika poslije odstupa grofa Goessa pak je došao knez Hohenlohe.

Nama se čini, da su sve te vesti o popunjenju namjestničkog mjesta puka novinarska nagadjanja. Mi sudimo, da će ovo mjesto ostati neko vrijeme nepopunjeno, da će s namjestništvom upravljati gosp. grof Schaffgotsch tako dugo, dok se ne razjasni položaj u Beču t. j. sve dotle, dok bude gosp. knez Hohenlohe stalan, da mu se ne treba vratiti kao namjestnik u Trst.

Imenovanje školskih nadzornika u Istri. Upravitelj ministarstva bogostovlja i nastave imenovao je za novo 6 go-dišnje razdoblje c. k. kotarskim školskim nadzornici u Istri sljedeću gospodu: Za hrvatske i slovenske škole g. Ivana Bunca, učitelja pripravnice u Kastvu za političke kolare Pazin, Pula i Poreč; g. Ivana Uršića nadučitelja u Voloskom za kolar Vo-loško; g. Hinka Dominka učitelja u Kopru za kolar Kopar; g. I. Pribila učitelja vje-zbaone u Kopru za kolar Lošinj.

Za talijanske škole imenovani su: g. V. Parenzan za Poreč i Pazin, g. Jos. Parentin za Kopar; g. L. Piperata za Lošinj, Krk i Volosko; g. I. Larcher za Pulu. Dvadesetpotgodišnjicu svoga ob-stanka slaviti će „Tržaško podporno in-

bralno društvo* po svoj prilici mjeseca
julija o. g. u pratorijah „Narod. doma“
u Sv. Ivanu kod Trsta.

Odbor toga rodoljubnoga društva želi, da se tim povodom razvije i nova društvena zastava koliko moguće svečanijim načinom, te se nada da će svečanosti prisustvovati ostala bratska društva. Pro-gram svečanosti priobit će se naknadno.

Službeno priobćenje o promjeni vremena brzojavnim putem. Usljed jedne odredbe ministarstva trgovine, prib-obljavati će se od sada brzojavnim putem sve promjene vremena koli u Istri toli u Dalmaciji. Ovo pribobljavanje promjenah vremena, što će biti na korist poljodjel-stva i putujućeg svijeta, započeti će svake godine dne 1. aprila i trajati će do konca oktobra.

Za ovu godinu započet će to prib-obljavanje u najbližu budućnosti.

Proslava blagdana sv. Marka. Talijanski graditi Istre proslavili su i ljetos blagdan sv. Marka sjajno, što je samo po sebi liepo i hvalevredno, nu nit je liepo nit hvalevredno, što tu proslavu stavljaju u savez s nekadanjom mletačkom repu-blikom. Odasvud, gdje je taj blagdan svečano proslavljivan, javljaju talijanskim listovom, da se je svečanost vršila po starom mletačkom običaju, da su nosioci crkvenih predmeta obučeni bili po mle-tačku, da su službeni poslužnici nosili mletačko odjele, da ih je ta svečanost podsjećala na nekadanji savez s republi-kom itd. Liepe su to možda uspomene za ugrijane glave naših italianisima, ali se ih nebi imalo dovadjati u savez sa strogo crkvenom svečanostu. U ostalom gusti su gusti!

Dragoželjno priznanje. Najozbiljniji talijanski list u Trstu „L'Indipendente“ priznao je onomadne u jednoj polemici s glasnom tamošnjem socijal. demokratske stranke „Il Lavoratore“, nešto, što smo mi odavno znali i o čemu smo takodjer u našem listu više puta pisali, ali nam je ipak drago, što je to priznanje izašlo s onako uvaženog mjesta. Rečeni list kaže, da se socijalisti u Istri čute najprije kao Talijani, a tada tekar kao socijalisti.

Za nas nije dakle ništa novo takvo priznanje, ali nam je drago, da je ono podkriepjeno od lista, koji nema s nama ništa zajedničkoga i koji pozna u dušu istarske nazovi-socijaliste, koji znadu onako mudro za nos voditi nekoje naše dobro-ćudne a kratkovidne radnike.

Prst božji. Zagrebačkim novinama pišu iz Rieke, da je nesretni dr. Ivan Krsčić poludio ili šenuo umom, te su ga odveli u ludnicu. S druge strane dozna-jemo, da je taj nesretni čovjek počeo vi-kati na tamošnjem „Corso“ da je on Bog, da je Isus Krist, te da mu se ljudi mo-rajju moliti i klanjati, na što je bio od-veden u ludnicu. Mi se nismo nikada ni-čijoj nesreći veselili, niti se veselimo teškoj nesreći ovoga čovjeka, koji je nanio na-šemu narodu u Istri užasnih nepravda i nebrojeno mnoštvo šteta. Mi mu iskreno želimo, da mu Svevišnji povratu zdravlje, pa da uzmogne okajati teški grjeh izdaj-stva, što ga je počinio na svom narodu.

Ova njegova grozna sudbina neka bude opomena svim onim, koji izdaše ili izdaju svoj narod, jer Bog ne plaća svake subote.

Državne podpore.
C. k. namjestništvo u Trstu javlja, da će se početkom školske godine 1906 i 1907 podijeliti na temelju ministarske na-redbe od dne 16. decembra 1903 broj 24.425. državne podpore djakom obrtnih škola učilišta za tkalčički obrt, c. k. struk-tovnih škola za pojedine obrtne struke, naukovnih tečajja za građevne i umjet-ničke rukodjelce.

Te podpore davati će se u mjesečnih iznosih od 30 — dočično 40 kruna.

Molitelji za te podpore treba da pod-nesu molbe na ministarstvo bogostovlja i nastave do 15. maja 1906. putem ravnateljstva onih škola, na kojih se žele na-obraziti. Molbi valja priložiti krstni list, domovnicu, svjedočbu o eventualnoj praksi

posljednju školsku svjedočbu, svjedočbu siromaštva.

Pobliže uvjete doznaje se kod c. k. kot. poglavarstva.

Ustrajajmo škole.
Preporučamo rodoljubima ovaj plemeniti poziv:

Visokostovani Gospodine

Odlukom 1. decembra 1905 br. 7418 odobrile su c. k. kotarske školske oblasti utemeljenje nove jedne škole Družbe Sv. Cirila i Metoda u Ripendi, kraj Labina, a u blizini Rabca, gdje već postoji Le-gina škola. U tu svrhu bit će uporabljena jedna zgrada koju će se morati, prema školskim propisima, temeljito preinačiti. Troškovi za adaptaciju iznositi će jedno 2000 K. Polag toga u javnoj sjednici drža-venog prošlog mjeseca u Ripendi, bijaše imenovan odbor, koji si preuze zadaću, da u tom smislu sakuplja novca od pu-čanstva, te se je medju istim, riječkom poštvočnošću sa strane općinara, liepog novca dosteklo — al sa svim tim smo još daleko od cilja, a i sama Družba ne može lako cijeli ostatak pridoneti. Zato je imenovani odbor prisiljen bio obratiti se na sve one najbliže rodoljube i su-narodnjake, čija ljubav za narodu stvar, dopušta nam ufanje u bolju budućnost.

A kad je već govor o družbinjoj školi, ne trebamo trošiti riječi za dokazati V. G. realnu važnost ovog faktora u narodnom pogledu, niti opisivati preokret, što takav pogled med pukom prouzrokuje: tim više gdje protivne sile prijetu vječitu pogibelj opstanka naše narodnosti, s tog većma gdje je najskrajnje vrijeme došlo, da se jednom stane na put raznarodivanju no-vog pokoljenja. A škola bit će prostome puku vidljivi znak narodnih ideala, po-nuka da ih bolje upozna te da ih uti štovati.

Sve će to biti moguće, ako se izbavi ovaj narod od tmine neznanja — onog zloduha, koji je dosad zaprijetio svaki duševni i materijalni napredak hrvatskog naroda u Istri.

U to ime mi se pozivamo na Vašu otačbeničku ljubav, smjernom molbom, da kojim milodarom blagoizvolite dopri-nesti toj patriotskoj svrsi, na što Vas ovime, uz srdačno zahvala, molimo da primite izraz našeg dubokog počinjanja.

Ripenda, 24. Aprila 1906.

Prima molbore: **Za školski odbor:**
Mate Paliska p. Marka **Mate Palisko**
u Ripendi (Labina) (Istra) predsjednik

Opaska. Popisna listina svih darovatelja bit će porad sigurnosti predana ujedno sa stečenom svotom Ravnateljstvu Družbe Sv. Cirila i Metoda i kasnije posredovanjem istog u „Našoj Slogi“ i „Om-nibusu“ objelodanjena.

Strategične željeznice u Austriji.
Rusko-japanski rat poučio je stratege i u tomu, da su željezničke pruge u zalježu operacionog vojnog zemljišta od najvećeg značenja za armadu. Dvotračna sibirska željeznica neizmjerne je koristila Rusima u Mandžuriji.

Evropske države isprepletene su na granici sa željeznicama, koje više služe u svrhe strategičke nego li trgovačke. Prema ostalim evropskim državama, Austrija je i u tom pogledu zaostala. Nije dosta da nisu tri četvrtine naših obala obranjene, nego prema jugu nema skoro nijedne vojničke željeznice. Tako još ni danas nije Dalmacija spojena željeznicom sa Hrvatskom ni ostalim dijelovima monarhije. Vojna uprava Austrije pak vrlo skrbi za strategične željeznice proti Rusiji! Sada, kad od Rusije ne prieti nikakva pogibelj, vojnička birokracija se još uvijek ne može rastati od svojih starih osnova i nedavno je zaključila, da se ima pruga Čsnp-Sian-ki-Sambor preko Karpatu pretvoriti u prugu prvoga razreda. Iz Ugarske ide preko Karpatu u Galiciju, Bukovinu i Ru-munjsku osam pruga prvoga razreda, od kojih su svakako četiri previše.

Na grobu bratrućeda Franje. Već onda prije jedanaest godina, kad smo se prvi put u životu sastali, nosio si, reč bi — biljeg rane smrti, na svom tužnom, bledom licu. I onda, kad Te prvi put uočih, Ti probuditelj moje duše, bilo mi, da proplačem od milja i sućuti, nad zlo-kobnim Tvojim udesom; nad crnom Ti sudbinom, koja Te pratila do samog groba. Da, i kad se neko ne mogoh više sva-dati, već se bolno raspakah na Tvojim grudima; onda si mi Ti drhčućom rukom gladio kosu, govoreći mi zdvojno: „Nemoj plakati, umiri se, tu se nada — pomoći!“ — A nekoć si mi opisivao svoj san: Sniavao si, kako si umro, te jedino ja stajah pla-ćući kraj Tvoj groba. — I Ti si molio Boga, nek se taj Tvoj san čim prije obi-stini, dok ja opet ronih suze videći Te onako strašno nesretna.

